

Henk Sissing (red.) - 3000 jaar denkers over onderwijs

"Een leraar brengt de leerling een vak, of vakkennis bij. Maar daarnaast moet er binnen opleidingen ook aandacht zijn voor Bildung: het streven naar eruditie, beschaving en mentale flexibiliteit, waarbij het aankomt op denkvaardigheden, persoonlijkheid en karakter. Steeds weer zoeken de schrijvers hier aansluiting bij het (klassieke) verleden. Op deze wijze komt Gude tot de uitwerking van het zogenaamde agoramodel, waarbij het klassieke marktplein, de agora als kapstok dient voor een uitgebreide onderwijsmetafoor, die uiteindelijk resulteert in een praktisch model dat gehanteerd kan worden bij het nadenken over de inrichting van ons onderwijs."

Op verzoek van onderwijsfilosofie.nl schreef Henk Ter Haar, leraar Nederlands op de Guido de Brès scholengemeenschap, [een recensie van dit boek](#). Henk introduceerde op twitter [#3000doo](#) om een uitwisseling van leeservaringen te stimuleren. Henk ter Haar is te volgen via [@henkterhaar](#) op twitter en blogt over onderwijs via [Ter Haar Onderwijs](#).

Een leraar raakt aan de eeuwigheid, hij kan nooit zeggen waar zijn invloed ophoudt.

Een belangrijke uitspraak voor hem is de uitspraak hierboven van Henry Brooks Adams waar Paulien Meijer in het daarop volgende hoofdstuk op reflecteert en aan geeft hoe groot de invloed is van de leraar op het leven van een leerling. Een goede leraar vergeet je nooit. Meijer vraagt aandacht voor de autonomie van leraren en de mate waarin zij, samen met collega's, invloed hebben op hun eigen evaluaties. Opvallend veel uitspraken in het hoofdstuk over leraren gaan over de liefde die de leraar moet hebben voor zijn vak, maar vooral voor zijn leerlingen. De quotes over het leraarschap zijn een genot om te lezen en zetten meer dan eens aan tot denken, maar vooral ook tot enthousiasme: Ja! Zo ben ik, of zo wil ik zijn!

De uitspraken van denkers over leerlingen worden ingeleid door Luc Stevens, directeur van het

NIVOZ en deskundige op het gebied van leraar-leerlinginteractie. Het adagium relatie als voorwaarde voor prestatie wordt door Stevens aangegrepen om relatie, competentie en autonomie als bekende basisbehoeften voor onderwijs onder de aandacht te brengen en van daaruit te spreken over intrinsieke motivatie van leerlingen en het veronderstelde gebrek aan vertrouwen daarin bij veel leraren.

Als we niet meer in staat zijn een situatie te veranderen, moeten we onszelf veranderen. -
Victor E. Frankl

Of dit boek werkelijk iemand zal veranderen dat vraag ik me af. Daarvoor leent een dusdanig grote collectie van quotes en uitspraken zicht lijkt me niet. Dit boek is dan ook geen onderwijsboek. Het zet niet uit zichzelf tot een dergelijke competentie, relatie of autonomie. Het probeert hierover enkel als een soort grote kaleidoscoop allerlei mogelijke aanknopingspunten voor te bieden.

Henk is er in ieder geval zeer positief al is het enkel al vanwege de mogelijke discussie die op het boek in scholen zou kunnen ontstaan - [lees hier zijn hele recensie](#). Je zal zelf aan de hand van dit boek de diepgang kunnen en moeten zoeken. Wil je deze diepgang liever in het boek zelf vinden dan zou ik willen aanraden om een ander boek op deze site raadplegen. Begint u eens bij de tips bovenaan.